

„Vaikų linija“ rekomenduoja: Informacinė medžiaga mokyklų bendruomenėms

Turinys

Iniciatyva „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“	1
„Vaikų linijos“ informacinė medžiaga	2
Užsiėmimų vaikams bei tėvams apie elektronines patyčias pavyzdžiai	2
Užsiėmimas – diskusija su mokiniais „Kas yra elektroninės patyčios ir kaip jas įveikti?“	2
Užsiėmimas – diskusija su tėvais apie elektronines patyčias tarp vaikų.....	3
„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ partnerių veiklos	4
Kita naudinga informacija	4
Ugdymo plėtotės centras išleido du filmus skirtus patyčioms ir jų prevencijai mokyklose	4
Filmukai vaikų saugumo elektroninėje erdvėje tema.....	4
"Vaikų linija" kviečia palaikyti tarptautinę iniciatyvą "One Day in Europe, every Day for children"	5
„Vaikų linija“ teikia emocinę paramą.....	5

Iniciatyva „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“

Kovo 24-30 dienomis penktą kartą startuos iniciatyva „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“, skirta sutelkti visuomenę patyčių problemos sprendimui. „Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ“ – tai prieš dešimtmetį „Vaikų linijos“ inicijuotos kampanijos „BE PATYČIŲ“ viena iš dalių, kuria siekiama ne tik sutelkti įvairias organizacijas bendram darbui, mažinant patyčias Lietuvoje, bet ir keisti visuomenės nuostatas palankias patyčioms į nuostatas nepalankias patyčioms.

„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ dalyviais gali tapti bet kuri švietimo įstaiga ar įmonė, palaikanti gyvenimo be patyčių idėją.

Džiaugiamės, kad didelis būrys mokyklų aktyviai įsijungia į „Veiksmo savaitę“ ir renginių savo mokyklose metu diskutuos su mokyklos bendruomene apie patyčias bei jų prevenciją.

2014 m. pagrindine „Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ tema „Vaikų linija“ pasirinko elektronines patyčias - šia tema parengėme mokyklų bendruomenėms ir mokytojams įvairios informacinės medžiagos.

**Maloniai kviečiame mokyklų darbuotojus šią medžiagą naudoti
įvairiose mokyklos bendruomenės veiklose!**

„Vaikų linijos“ informacinė medžiaga

„Vaikų linija“ paruošė informacinės medžiagos elektroninių patyčių tema, kurią galite naudoti ir platinti savo mokyklos bendruomenėje:

- ✦ Lankstinukas vaikams apie elektronines patyčias:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/192/Lankstukas%20vaiku.pdf);
- ✦ Lankstinukas tėvams apie elektronines patyčias:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/192/Lankstinukas%20tevams.pdf);
- ✦ Lankstinukas mokytojams apie elektronines patyčias:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/192/Lankstinukas%20pedagogams.pdf);
- ✦ Plakatas vaikams elektroninių patyčių tema:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/192/a3%20plakatas%20vaiku.pdf);
- ✦ Socialinės paskyros facebook viršelis, 851x 315 px:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/199/Patycios%20internete%20skaudina_vaikams_2014_.jpg);
- ✦ Statinis reklaminis skydelis, 300x 280 px:
(http://www.bepatyciu.lt/static/cms_page_media/199/Baneris.Patycios%20internete%20skaudina2014.jpg);
- ✦ Filmukas „Elektroninės patyčios. Ar žinai, kaip jas sustabdyti?“, skirtas 11-15 m. vaikams:
(<https://www.youtube.com/watch?v=NCuudFQxMlk&feature=youtu.be>).

Dėmesio! Spausdinta informacinė medžiaga – lankstinukai vaikams, tėvams bei mokytojams ir plakatas – yra platinami per savivaldybių švietimo skyrius.

Užsiėmimų vaikams bei tėvams apie elektronines patyčias pavyzdžiai

Užsiėmimas – diskusija su mokiniais „Kas yra elektroninės patyčios ir kaip jas įveikti?“

Šios diskusijos metu rekomenduojame su vaikais aptarti elektroninių patyčių temą bei pasižiūrėti „Vaikų linijos“ sukurtą edukacinį filmuką „Elektroninės patyčios. Ar žinai, kaip jas sustabdyti?“, o taip pat vaikams pateikti gaires, kaip jie galėtų reaguoti į elektronines patyčias.

1. **Užsiėmimą pradėkite nuo diskusijos tokiais klausimais:**

- 1.1. **Kas yra elektroninės patyčios?** Paprašykite vaikų įvardinti, kaip jie supranta, kas yra elektroninės patyčios ir kokiose vietose jos vyksta. Klauskite, kuo daugiau nuomonių ar pavyzdžių. Papildykite vaikų mintis, įvardindami patys, kokie dar veiksmai gali būti vadinami elektroninėmis patyčiomis. Pagrindines mintis užrašykite lentoje ar ant didelio popieriaus lapo.
- 1.2. **Kaip galima įveikti elektronines patyčias?** Paklauskite vaikų nuomonės, ar elektronines patyčias galima sustabdyti bei kokiais būdais tai galima padaryti. Kalbėkite apie tai: kas gali padėti, jei vaikas susiduria su elektroninėmis patyčiomis? Koks gali būti kitų mokinių, mokytojų, tėvų vaidmuo? Svarbiausias idėjas surašykite ant lentos (bet nepildykite savo pastebėjimais!). Po šio klausimo pasiūlykite vaikams pasižiūrėti filmuką „Elektroninės patyčios. Ar žinai, kaip jas sustabdyti?“.

2. **Filmuko „Elektroninės patyčios. Ar žinai, kaip jas sustabdyti?“ peržiūra ir aptarimas.** Pasižiūrėję filmuką paklauskite vaikų:

- Kaip jie mano, kodėl klasiokės taip nedraugiškai reagavo į naujokę?
- Ar sunku priimti naują žmogų į klasę? Kodėl?
- Dėl ko dažniausiai vaikai tyčiojasi elektroninėje erdvėje?
- Ką jų nuomone naujokė galėjo daryti kitaip?
- Ką naujo vaikai sužinojo apie elektronines patyčias?

Po diskusijos pateikite rekomendacijas, kaip galima reaguoti į elektronines patyčias (pagal „Vaikų linijos“ lankstinuką vaikams).

3. **Darbas mažose grupėse „Ką mes galime padaryti, kad patyčių būtų mažiau?“**

- Suskirstykite vaikus grupelėmis po 4-5 žmones. Išdalinkite kiekvienai grupei po du A3 formato lapus ir skirtingos spalvos markerį/flomasterį.
- Paprašykite grupėje sugalvoti ir užrašyti viename lape šūkį prieš patyčias. Šūkis turėtų atspindėti jų grupelės požiūrį į patyčias bei jų pastangas mažinti patyčias tarp vaikų. Pavyzdžiui, „Patyčios turi ir gali liautis“.
- Kitame lape paprašykite užrašyti bent 3 idėjas, ką jie galėtų daryti savo klasėje, kad patyčių būtų mažiau.
- Po to, kai vaikai atliks užduotį, paprašykite, kad kiekviena grupė pristatytų savo šūkį ir veiklas.
- Lapus su vaikų surašytais šūkiiais ir veiklomis pakabinkite matomoje klasės vietoje.

Apibendrinami užsiėmimą įvardinkite, kad patyčios – tiek realios, tiek virtualios – gali mažėti tik visų vaikų bendromis pastangomis. O taip pat akcentuokite, kad kiekvienas vaikas gali prisidėti prie patyčių sustabdymo. Paminėkite, kaip vaikai stebėtojai gali padėti stabdyti patyčias (pagal „Vaikų linijos“ lankstinuką vaikams).

Užsiėmimas – diskusija su tėvais apie elektronines patyčias tarp vaikų

Tėvai vaidina svarbų vaidmenį sprendžiant tiek realių, tiek elektroninių patyčių situacijas. Tad svarbu šią temą aptarti ir tėvų grupėse, pavyzdžiui, klasės tėvų susirinkimo metu ar specialiai tėvams skirto užsiėmimo patyčių tema metu.

Rekomenduojama, kad tėvams skirtas užsiėmimas elektroninių patyčių tema apimtų:

- **Diskusiją-pristatymą apie elektronines ir realias patyčias.** Aptariant tokius klausimus: kas yra elektroninės patyčios? Kur jos vyksta? Kas skatina vaikus tyčiotis? Kaip prie elektroninių patyčių sprendimo gali prisidėti mokykla?
- **Filmo „Elektroninės patyčios. Ar žinai, kaip jas sustabdyti?“ peržiūrą.** Po peržiūros su tėvais aptarkite, ar filme buvo jiems naujos informacijos, kokių klausimų ar minčių kilo.
- **Gairių tėvams, kaip jie gali padėti vaikams spręsti elektronines patyčias pateikimas** (pagal „Vaikų linijos“ lankstinuką tėvams).

Užsiėmimo metu rekomenduojame tėvams pateikti keletą skaidrių apie elektroninių patyčių formas, vietas, dažnumą bei būdus, kaip tėvai gali padėti vaikams.

Išsamiau apie elektronines patyčias, jų prevencijos būdus galite pasiskaityti „Vaikų linijos“ knygelėje „Elektroninės patyčios ir jų prevencija“, ją rasite www.bepatyciu.lt.

„Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ partnerių veiklos

Kasmet prie „Veiksmo savaitės BE PATYČIŲ“ prisijungia daugybė nevyriausybiinių ir visuomeninių organizacijų. Su jų veiklomis bei renginiais skirtais mokiniais, tėvams ir mokytojams, vykstančiais „Veiksmo savaitės“ metu, ir galite susipažinti čia: <http://www.bepatyciu.lt/lt/savaite-be-patyciu/veiksmo-savaite-be-patyciu-2014/organizatori-ir-partneri-veiklos/>

Kviečiame aktyviai dalyvauti!

Kita naudinga informacija

Ugdymo plėtotės centras išleido du filmus skirtus patyčioms ir jų prevencijai mokyklose

- **Filmas "Kaip atpažinti patyčias?"** (2013, 15:47 min). Šis filmas skirtas ugdymo įstaigų darbuotojams, tačiau jį galima žiūrėti ir aptarti su kitais mokyklos bendruomenės nariais. Filme pasakojama, kaip atskirti patyčias nuo pavienių smurto atvejų. Aptariami pagrindiniai patyčių bruožai, formos, patyčių dalyviai. Pateikiamos glaustos rekomendacijos, kaip į patyčių situacijas turėtų reaguoti suaugusieji (<http://www.youtube.com/watch?v=DJeRRyh1Qo>).
- **Filmas "Kaip organizuoti patyčių prevenciją mokykloje?"** (2014, 17:12 min). Šis metodinis filmas - nuoseklus patyčioms skirto probleminio filmo „Kaip atpažinti patyčias?“ tęsinys. Filme pasakojama, kaip veiksmingai užkirsti kelią patyčioms mokyklose, kokios prevencijos strategijos gali būti taikomos bei kokie pagrindiniai jų žingsniai. Efektyvi patyčių prevencija mokykloje bus tada, kai į tai įsitrauks visi mokyklos bendruomenės nariai. Tuomet, kai ji bus vykdoma sistemingai, o bet koks agresyvus elgesys - netoleruojamas. Įvairias situacijas vaizduojančius animacinius intarpus komentuoja psichologai dr. Robertas Povilaitis, VšĮ „Vaikų linija“ vadovas, ir Jurgita Smiltė Jasiulionė, VšĮ „Vaikų linija“ savanorių mokytoja (<http://www.youtube.com/watch?v=NHacg1Qqivw>).

Filmukai vaikų saugumo elektroninėje erdvėje tema

„Vaikų linijos“ sukurtas filmukas vaikams **“Elektroninėje erdvėje bendrauk saugiai!”** (2013, 6:12 min). Filmuke kalbama apie vaikų saugumą elektroninėje erdvėje. Filmuke pristatomi trys atvejai, su kuriais susidūrė vaikai ir aptariama, kaip jie sprendė iškilusius sunkumus. Filmuke "Vaikų linijos" dalinasi rekomendacijomis, ką reikėtų daryti susidūrus su sunkumais internetinėje erdvėje (http://www.youtube.com/watch?v=Hf_4YNxoZmY)

Ugdymo plėtotės centro filmas “Kaip apsaugoti vaikus internete?” (2014, 15:29 min). Šiame filme Mantas Masaitis (Informacinių technologijų centras) ir Jurgita Smiltė Jasiulionė („Vaikų linija“) pasakoja apie kiekvieną interneto erdvėje slypinčią grėsmę: kokios asmeninės informacijos negalima skelbti, kaip apsaugoti savo kompiuterį nuo pavojingų virusų, nuo kokios virtualios informacijos reikia vaikus saugoti. Filmas pataria suaugusiems skirti ypatingą dėmesį saugiam vaikų darbui internete, pavyzdžiui, pokalbių svetainėse ar elektroniniame pašte, kur galimas kontaktas su nepažįstamaisiais (<http://www.youtube.com/watch?v=BaC32mhpBQw>).

"Vaikų linija" kviečia palaikyti tarptautinę iniciatyvą "One Day in Europe, every Day for children"

"Vaikų linija" yra Europos tinklo prieš patyčias (angl. European Anti-bullying Network (EAN)) narė. Europoje vykdoma kampanija "One Day in Europe, every Day for children" skatina piliečius ir organizacijas pasirašyti elektroninę peticiją tam, kad Europoje būtų įteisinta Europos diena prieš patyčias. Ši peticija bus pateikta Europos Komisijai. "Vaikų linija" kviečia piliečius bei organizacijas prisidėti prie Europos dienos prieš patyčias atsiradimo pasirašant šią peticiją (<http://www.antibullying.eu/webform/37/petition>).

„Vaikų linija“ teikia emocinę paramą

- **vaikams ir paaugliams** nemokamu telefono numeriu - 116 111, kasdien nuo 11 iki 21 val. Taip pat vaikai gali kreiptis pagalbos internetu ir diskutuoti su bendraamžiais www.vaikulinija.lt. Vaikai gali kreiptis įvairiausiais klausimais ir sunkumais kylančiais mokykloje, namuose, elektroninėje erdvėje, kai sunku ar norisi pasitarti.
- **tėvams vaikų saugumo elektroninėje erdvėje klausimais** elektroniniu paštu saugus.internet@vaikulinija.lt. Kviečiame tėvus kreiptis, jei iškyla klausimų, ar jų vaikas saugus elektroninėje erdvėje, jei norėtų pasitarti, kaip išspręsti elektroninių patyčių situaciją, ar kaip padėti vaikui, kuris pernelyg įsitraukė į virtualų gyvenimą.